

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **V. P.**, narozený dne -
bytem -

zastoupený advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1568/1, 100 00 Praha 10

proti

žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, P.O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2022 č.j. CPR-27517-4/ČJ-2021-930310-V235,

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 4. 2. 2022, č. j. CPR-27517-4/ČJ-2021-930310-V235, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 4. 2. 2022 č.j. CPR-27517-4/ČJ-2021-930310-V235 (dále jen „napadené rozhodnutí“) Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „žalovaný“), jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) k odvolání žalobce potvrzeno rozhodnutí ze dne 29. 8. 2021 č.j. KRPA-148143-20/ČJ-2021-000022-SV (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo žalobci uloženo podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) správní vyhoštění a byla stanovena doba 15 měsíců, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a jejíž počátek byl stanoven od okamžiku, kdy uplyne doba stanovená k vycestování; zároveň byla stanovena doba k vycestování z území členských států Evropské unie (dále jen „EU“) do 20 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, správní orgán I. stupně dále rozhodl, že podle ust. § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců.

II. Žalobní body

2. Žalobce poukázal na to, že žalovaný porušil ust. § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem daného případu, a ust. § 50 odst. 2 správního řádu, neboť si neopatřil dostatečné podklady pro své rozhodnutí. Konkrétně nesouhlasil s tím, že by v České republice pobýval bez platného pobytového oprávnění, popíral, že k poslednímu vstupu žalobce do schengenského prostoru došlo dne 20. 2. 2021. Uvedl, že na území schengenského prostoru vstoupil na základě českého krátkodobého víza na 90 dnů platného od 20. 2. 2021 do 20. 5. 2021 a po skončení jeho platnosti pobýval na území ČR na základě ukrajinského biometrického cestovního pasu, což ho opravňovalo zde po dobu následujících 180 dnů pobývat po dobu 90 dnů, přičemž nebylo nijak prokázáno, že by žalobce dobu nepřetržitého 90 denního pobytu překročil. Tedy popíral, že by se na území schengenského prostoru zdržoval nepřetržitě od 20. 2. 2021 a že by nejméně od 9. 6. 2021 pobýval na území ČR bez oprávnění. Tvrdil, že v době pobytové kontroly dne 9. 6. 2021 se nacházel v ČR legálně na základě oprávnění, které má jako držitel biometrického ukrajinského pasu, dobu 90 dnů pobytu nepřekročil. Je tak evidentní, že žalovaný nezjistil správně skutkový stav a nebyly splněny podmínky pro uložení správního vyhoštění. Dále poukazoval na to, že disponuje pobytovým oprávněním ve Slovenské republice, k čemuž přiložil kopii pobytové karty Slovenské republiky, kopii Evropského průkazu zdravotního pojištění, výpis z živnostenského rejstříku Slovenské republiky ze dne 9. 12. 2021 a kopii potvrzení o přijetí žádosti ze dne 2. 6. 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

3. Dále nesouhlasil s tím, že by mohl vycestovat do domovského státu, neboť na Ukrajině nyní probíhá dlouhodobý vnitrostátní válečný konflikt, který v současnosti nepolevuje na intenzitě, jsou hlášeny neustálé přestřelky, mrtví jsou mezi vojáky i civilisty, v nedávné minulosti došlo k vojenské konfrontaci mezi Ukrajinou a Ruskou federací v Azovském moři, ruská strana nyní u společné hranice shromažďuje velké množství vojáků a hrozí přímou vojenskou intervencí, hovoří se o blížící se otevřené válce s Ruskou federací. Informace OAMP hovoří o špatné situaci na Krymu a celém východě země, incidenty se soustřeďují na hranice mezi územím ovládaným povstalci a vládními jednotkami v Doněcké a Luhanské oblasti, převážně na tomto území se povstalci ze samozvaných republik Doněcké a Luhanské dopouštějí činů kvalifikovaných jako válečné zločiny včetně mučení či mimosoudních poprav, po několika letech konfliktu se v samozvaných republikách vytvořilo prostředí nestability, nejistoty a beztrestnosti značně dopadající na civilní obyvatelstvo, a to v rámci celé Ukrajiny.
4. Měl za to, že s ohledem na výše uvedené nebyly pro uložení správního vyhoštění splněny zákonné podmínky, žalovaný porušil rovněž ust. § 2 odst. 1, 3 a 4 správního řádu. Navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobní námitky obsahově takřka souhlasí s odvolacími námitkami proti prvostupňovému rozhodnutí, na něž bylo podrobně reagováno v napadeném rozhodnutí, proto odkázal na jeho odůvodnění i na shromážděný spisový materiál. Vyslovil přesvědčení, že v odvolacím řízení postupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i s mezinárodními smlouvami, jež jsou součástí právního řádu, a z jeho strany nedošlo k žádnému pochybení. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

6. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
7. Dne 9. 6. 2021 byl hlídkou Policie ČR při vykonávání dohledu nad veřejným pořádkem ztotožněn žalobce, bylo konstatováno, že v ukrajinském biometrickém cestovním pasu má vyznačené poslední vstupní razítko do schengenského prostoru dne 20. 2. 2021 a má zde vylepené české vízum typu MULT/C platné od 20. 2. 2021 do 20. 5. 2021, tedy v době kontroly již neplatné. Na toto vízum typu C zde mohl pobývat pouze po dobu jeho platnosti, po jeho skončení nemohl v ČR pobývat na svůj biometrický cestovní pas, tedy od 21. 5. 2021 již pobýval v ČR neoprávněně.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

8. Dne 9. 6. 2021 bylo se žalobcem zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců na základě skutečnosti, že pobýval v České republice bez oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn.
9. Žalobce dne 9. 6. 2021 při svém výsledku využil svého práva nevypovídat, dále se žalobce seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí, avšak rovněž využil svého práva nevypovídat. Ve vyjádření ze dne 28. 6. 2021 žalobce poukázal na vnitrostátní válečný konflikt na Ukrajině, v čemž spatřoval vážné překážky ve svém vycestování z území ČR. Ke svému soukromému a rodinnému životu žádné skutečnosti neuvedl.
10. Správní orgán I. stupně požádal Ministerstvo vnitra o vydání závazného stanoviska k vycestování žalobce, ministerstvo však sdělilo, že není oprávněno takové stanovisko vydávat, protože žalobce pochází z tzv. bezpečné země původu, a to ze Zakarpatské oblasti.
11. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 29. 8. 2021, v odůvodnění správní orgán I. stupně poukázal na ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4, § 119a odst. 2, § 174a, § 179, § 118 odst. 1, 3 zákona o pobytu cizinců, shrnul předchozí průběh řízení a obsah vyjádření žalobce s tím, že závazné stanovisko k vycestování nebylo vydáno. Shledal, že žalobce pobýval nejméně dne 9. 6. 2021 na území ČR neoprávněně, měl udělené vízum platné od 20. 2. 2021 do 20. 5. 2021, poslední den jeho legálního pobytu tedy byl 20. 5. 2021, neprobíhá žádné jiné řízení, které by žalobce opravňovalo k pobytu; tím naplnil důvod pro aplikaci § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Dále se zabýval přiměřeností dopadů daného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, vzhledem k tomu, že žalobce žádná tvrzení neuvedl a nic nevyplynulo ani z evidencí, nepovažoval opatření za nepřiměřené. Zabýval se kritérii dle ust. § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, zohlednil, že neoprávněný pobyt musel být od počátku úmyslný a vědomý, žalobce se při spatření policejní hlídky snažil vyhnout kontrole, se správním orgánem pak odmítal spolupracovat, v jeho prospěch zohlednil, že se jedná o první prokázané porušení. Jeho jednání považoval za nežádoucí a škodlivé. Dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států EU, stanovil s přihlédnutím ke všem okolnostem případu a k tomu, že se sice jedná o první porušení žalobce, avšak žalobce se správním orgánem nespolečně pracoval, snažil se vyhnout kontrole hlídkou policie a kdyby nebyl zajištěn, pokračoval by v neoprávněném pobytu i nadále. Konstatoval možnost žalobcova vycestování, neboť žalobce pochází z bezpečné země původu a současně neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí dle § 179 zákona o pobytu cizinců.
12. Žalobce podal dne 13. 9. 2021 proti prvostupňovému rozhodnutí prostřednictvím právního zástupce odvolání, ve kterém namítal, že na území ČR se zdržoval oprávněně a na Ukrajinu nemůže vycestovat z důvodu vnitrostátního ozbrojeného konfliktu. Žalobce dne 27. 12. 2021 odvolání doplnil, uvedl, že získal pobytové oprávnění ve formě dlouhodobého pobytu ve Slovenské republice; k tomu doložil příslušné doklady.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

13. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 4. 2. 2022, žalovaný v odůvodnění shrnul dosavadní průběh řízení a obsah žalobcova odvolání; následně se věnoval odvolacím námitkám. K námitce ohledně oprávněnosti pobytu poukázal na čl. 6 odst. 1 schengenského hraničního kodexu, uvedl, že držitelům ukrajinského biometrického pasu odpadla pouze jedna z podmínek vstupu a pobytu na území EU, okolnost, zda je účastník od vízové povinnosti osvobozen, se nijak netýká maximální přípustné doby pobytu 90 dnů v období 180 dnů. Uvedl, že odpadnutím vízové povinnosti u státních příslušníků třetích zemí nezanikají ostatní regulativy vstupu a pobytu a nadále pro ně platí, že během 180denního období nesmí délka jejich pobytu přesáhnout 90 dnů. Z toho dovodil, že žalobce byl na základě uděleného víza oprávněn v ČR pobývat po dobu jeho platnosti tj. od 20. 2. 2021 do 20. 5. 2021, nejméně v den pobytové kontroly dne 9. 6. 2021 již na území pobýval neoprávněně, neboť jiným oprávněním k pobytu nedisponoval. Kromě vstupu dne 20. 2. 2021 nebyl v cestovním pase žalobce ani v dostupných evidencích žádný jeho pohyb zjištěn. K námitce ohledně nemožnosti vycestování na Ukrajinu odkázal na vyhlášku č. 328/2015 Sb., dle které je Ukrajina z hlediska Zakarpatské oblasti bezpečnou zemí původu, žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o existenci skutečného nebezpečí pro jeho osobu, tuto námitku uplatnil pouze v obecné rovině. K získání pobytového oprávnění ve Slovenské republice, což žalobce doložil v odvolacím řízení (tj. pobytové oprávnění za účelem podnikání získané dne 20. 10. 2021) uvedl, že toto povolení bylo vydáno později, než předmětné období od 21. 5. 2021 do 9. 6. 2021, tedy nemění nic na tom, že v daném období se jednalo o pobyt neoprávněný, když jiným oprávněním k pobytu žalobce nedisponoval. Konstatoval, že žalobce bude zařazen do Evidence nežádoucích osob, přičemž povolení k pobytu je národním vízem a nemá vliv na jiné posouzení řešené otázky. Vysvětlil, že v takovém případě musí ze strany státu, který pořídil záznam v ENO, dojít k provedení konzultačního řízení a ze strany státu, který vízum nebo povolení k pobytu vydal, zjišťovacího řízení, na základě kterého se rozhodne, zda záznam cizince bude ze schengenského informačního systému vymazán a zůstane pouze v národní evidenci státu, který správní vyhoštění cizinci uložil. Nelze se tedy domnívat, že po vydání rozhodnutí o správní vyhoštění žalobce přijde automaticky o vstup na území Slovenska, neboť závěr o tom, že na straně žalobce jsou dány dostatečné důvody pro zrušení jeho povolení k přechodnému pobytu bude až výsledkem konzultačního řízení mezi smluvními státy Schengenské prováděcí úmluvy. Stanovení délky správního vyhoštění 15 měsíců považoval za přiměřené, ztotožnil se s posouzením správního orgánu I. stupně, navíc poukázal na zjištění, že žalobce porušil též povinnost nahlásit místo pobytu na území do 3 pracovních dnů.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

14. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Shledal však nezbytnost prolomení kogentní normy dle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., a to ve vztahu k nové skutečnosti nastalé po vydání napadeného rozhodnutí, která spočívá ve zcela zásadní změně bezpečnostní situace v zemi původu žalobce, a to na základě aplikační přednosti Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyhlášené sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“) a z ní vyplývající zásady *non-refoulement* (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, nebo ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131). Jedná se o mimořádný případ, kdy soud musí přihlídnout k nové skutečnosti, která nastala po vydání napadeného rozhodnutí a v důsledku které napadené rozhodnutí neobstojí a je dán důvod k jeho zrušení, a to podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.

15. Soud ve věci nenařídil ústní jednání, neboť postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a zároveň neshledal důvod provádět dokazování, jelikož nové podstatné skutečnosti týkající se země původu jsou v současnosti již obecně známé (k tomu podrobněji níže).
16. Podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států až na pět let, pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.*
17. Podle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.* (odst. 1) *Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.* (odst. 2)
18. Podle čl. 3 Úmluvy platí, že *[n]ikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*
19. Soud neshledal důvodnou námitku o tom, že nebylo dostatečně prokázáno, že žalobce pobýval na území ČR nelegálně. Součástí správního spisu je kopie biometrického cestovního pasu žalobce, na kterém je vyznačeno poslední vstupní razítko do schengenského prostoru dne 20. 2. 2021 a české vízum typu MULT/C platné od 20. 2. 2021 do 20. 5. 2021, výjezdní razítko není vyznačeno. Lustrací v příslušných evidencích nebyl zjištěn žádný jiný přeshraniční pohyb žalobce, ani jiné pobytové oprávnění žalobce. Takto zjištěný skutkový stav je v souladu s požadavky dle ust. § 3 správního řádu, neboť není důvodná pochybnost, že žalobce na území ČR vstoupil dne 20. 2. 2021. Žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by zjištěný skutkový stav

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

zpochybňovaly, a to ani v odvolání, ani v žalobě, jeho výhrada je pouze obecná. Žalobce byl postižen za neoprávněný pobyt dne 9. 6. 2021, kdy je nepochybné, že se na území České republiky nacházel.

20. Není správná ani úvaha žalobce, že po skončení platnosti jeho víza uděleného na období od 20. 2. 2021 do 20. 5. 2021 se mohl na území ČR dále zdržovat na základě ukrajinského biometrického pasu po dobu dalších 90 dnů ve 180-denním období. Z čl. 6 odst. 1 Nařízení evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 9. 3. 2016 č. 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), v platném znění (dále jen „Nařízení 2016/399“), ve spojení s čl. 4 Nařízení evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 14. 11. 2018 č. 2018/1806 sice vyplývá, že státní příslušníci třetích zemí uvedených na seznamu v příloze II (včetně státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli biometrických cestovních pasů) jsou osvobozeni od vízové povinnosti pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů. Avšak skutečnost, že žalobce byl držitelem víza typu C (sezónní) uděleného na 90 dnů, neznamená, že by žalobci po jeho vypršení počala běžet další 90-denní lhůta, ve které by byl oprávněn pobývat na území ČR již pouze na základě biometrického cestovního pasu. Doba možného pobytu 90 dní během jakéhokoli období 180 dnů (kterým se rozumí období 180 dnů bezprostředně předcházející každému dni pobytu) ve smyslu čl. 6 odst. 1 Nařízení 2016/399 je totiž dobou maximální bez ohledu na to, zda se jedná o pobyt na základě uděleného víza či pobyt pouze na základě biometrického cestovního pasu v případě udělené výjimky, tyto doby nelze sčítat a příslušnou dobu 90 dnů překračovat. Jedinou možností by bylo udělení jiného pobytového oprávnění žalobci pro období po vypršení platnosti jeho víza, k tomu však v daném případě nedošlo.

Obdobnou otázkou se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 5. 2019, č.j. 3 Azs 109/2018-25, ve kterém k čl. 6 odst. 1 Nařízení 2016/399 shledal, že: „*Okolnost, zda je cizinec od vízové povinnosti osvobozen, se tedy nijak nedotýká maximální přípustné doby pobytu 90 dní v období 180 dní, která vyplývá z uvozující věty čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu. K opačnému výkladu nenabízí prostor ani nařízení EU č. 2017/850, kterým bylo upuštěno od vízové povinnosti pro držitele ukrajinských biometrických pasů (nelze z něj dovodit, že se u stávajících pobytů na základě uděleného víza přerušuje dosavadní 180 denní lhůta a začíná běžet nová, odvíjející se ode dne vstupu na území EU na základě bezvízového styku). Lze tedy uzavřít, že odpadnutím vízové povinnosti u státních příslušníků třetích zemí nezanikají ostatní regulativy vstupu a pobytu, a nadále pro ně mj. platí, že délka jejich pobytu nesmí během období 180 dnů bezprostředně předcházejících každému dni pobytu přesáhnout v souhrnu 90 dní.*“ Žalovaný tak došel ke správnému závěru, dle kterého žalobce dne 9. 6. 2021 pobýval v České republice neoprávněně, skutečnost, že žalobce byl držitelem biometrického cestovního pasu Ukrajiny, již v tomto období nepředstavovala podklad pro oprávněnost pobytu žalobce, jiným oprávněním pak žalobce nedisponoval.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

21. Není důvodná ani námitka, dle které nebyly splněny podmínky pro uložení správního vyhoštění z důvodu pozdějšího udělení pobytového oprávnění za účelem podnikání žalobci ve Slovenské republice dne 20. 10. 2021. Ze správního spisu totiž vyplývá, že žalobce ke dni 9. 6. 2021, kdy byl konstatován jeho neoprávněný pobyt na území ČR, pobytovým oprávněním ve Slovenské republice nedisponoval, toto oprávnění mu bylo vydáno dne 20. 10. 2021, tedy po vydání prvostupňového rozhodnutí a před vydáním napadeného rozhodnutí; závěry o neoprávněném pobytu žalobce ke dni 9. 6. 2021 tím tedy nejsou dotčeny. Nicméně, ani takové pozdější vydání pobytového oprávnění v jiném členském státě vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebrání. Na tuto situaci totiž dopadá čl. 25 odst. 2 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, dle kterého: *„Vyjde-li najevo, že cizinec, který je držitelem platného povolení k pobytu vydaného jednou ze smluvních stran, je veden v seznamech osob, kterým má být odepřen vstup, konzultuje smluvní strana, která záznam pořídila, smluvní stranu, která vydala povolení k pobytu, s cílem zjistit, zda existují dostatečné důvody k odnětí povolení k pobytu. Není-li povolení k pobytu odňato, zruší smluvní strana, která záznam pořídila, tento záznam, může však dotyčného cizince zapsat do vnitrostátního seznamu osob, kterým má být odepřen vstup.“*
22. Městský soud v Praze k tomu v rozsudku ze dne 27. 4. 2012, č.j. 9 Ca 75/2009-29 uvedl: *„Vyjde-li najevo, že cizinec, který je držitelem platného povolení k pobytu vydaného jednou ze smluvních stran, je veden v SIS v seznamech osob, kterým má být odepřen vstup, má podle čl. 25 odst. 2 Úmluvy dojít mezi smluvní stranou (státem), která takový záznam pořídila, a smluvní stranou, která cizinci vydala povolení k pobytu, ke konzultačnímu řízení, jehož cílem je zjistit, zda existují dostatečné důvody k odnětí povolení k pobytu.“*
23. K tomu srov. též rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2019, č.j. 5 Azs 187/2019-25: *„Samozřejmě situace, kdy má tentýž cizinec z třetí země povolení k pobytu vydané členským státem EU a současně je veden v SIS, vyvolává velmi rozporuplný stav, který je žádoucí řešit – a to za pomoci tzv. konzultačního řízení upraveného v čl. 25 odst. 2 Schengenské prováděcí úmluvy, o němž se v odůvodnění napadeného rozsudku zmínil i městský soud; vycházel přitom z toho, že v daném případě konzultační řízení probíhá a jeho výsledek nelze předvídat. To je jistě správná úvaha, kterou lze doplnit s tím, že bylo primárně na stěžovateli, aby svoji situaci řešil a případně se u norských orgánů dovolával právních účinků neskončeného konzultačního řízení, které sice probíhá mezi smluvními státy Schengenské prováděcí úmluvy, avšak může mít konkrétní účinky i na práva a zájmy jednotlivců, jak vyplývá z rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. 1. 2018, ve věci E., C-240/17. Jestliže tak stěžovatel neučinil a má nadále záznam v SIS, nemohly správní orgány tento záznam pominout.“*
24. Z výše uvedeného vyplývá, že pozdější udělení pobytového oprávnění žalobci ve Slovenské republice vydání předmětného rozhodnutí o správním vyhoštění nebrání,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Daná situace může být případně řešena prostředky konzultačního řízení a zjišťovacího řízení, jak správně uvedl žalovaný. Z tohoto důvodu soud neprováděl v řízení dokazování listinami přiloženými žalobcem, které se týkají získání jeho pobytového oprávnění ve Slovenské republice; žalovanému byly tyto skutečnosti známy a ve správním řízení se s nimi vypořádal, některé z předložených listin jsou též součástí správního spisu.

25. V poslední žalobní námitce žalobce uváděl, že je v jeho případě dána překážka vycestování, neboť na Ukrajině, v zemi jeho původu, probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt. Žalovaný se tímto tvrzením žalobce zabýval, vyžádal si od Ministerstva vnitra stanovisko k vycestování žalobce, tento správní orgán však dané stanovisko nevydal. Žalovaný tak k námitce žalobce uvedl, že oblast žalobcova bydliště (Zakarpatská oblast) je v souladu s vyhláškou Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, bezpečnou zemí původu. Doplnil též, že samotný žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, jež by svědčily o opaku. Shledal tak, že nejsou dány důvody znemožňující vycestování dle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců. Ke dni vydání napadeného rozhodnutí (4. 2. 2022) by bylo možné takový postup aprobovat.
26. Jak je ale v současnosti již obecně známou skutečností, na Ukrajině probíhá ode dne 24. 2. 2022 mezinárodní ozbrojený konflikt, který se týká v podstatě celého území státu, dochází k ohrožení civilního obyvatelstva. Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 2. 3. 2022, č. j. 41 Az 2/2022-48 poukázal na skutečnost, že boje na Ukrajině se již neomezují jen na část Doněcké a Luhanské oblasti, ale dotýkají se velké části jejího území, včetně hlavního města Kyjeva. V této souvislosti Krajský soud v Brně odkázal na předběžné opatření Evropského soudu pro lidská práva za dne 1. 3. 2022 (blíže viz <https://bit.ly/3HxrjKM>). ESLP v něm na návrh Ukrajiny, aby vydal předběžné opatření vůči Rusku kvůli „*masivnímu porušování lidských práv ruskými vojsky během vojenské agrese proti suverénnímu území Ukrajiny*“, při vyhovění tomuto návrhu vzal v potaz „*současnou vojenskou aktivitu, která byla zahájena dne 24. 2. 2022 v různých částech Ukrajiny a domnívá se, že vyvolává skutečné a trvající riziko vážné hrozby porušení práv civilního obyvatelstva zaručených Úmluvou, zejména podle článku 2 (právo na život), 3 (zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání) a 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života) Evropské úmluvy o lidských právech.*“
27. Tato situace, která představuje zásadní změnu poměrů na Ukrajině, nebyla dána v době vydání napadeného rozhodnutí, a není tudíž pochybením žalovaného, pokud k těmto skutečnostem nepřihlédl. Od aplikace ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. však soud musí ustoupit v situaci, kdy je to třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky České republiky, resp. s ohledem na požadavky práva EU, takové závazky vyplývají i z čl. 2 a 3 Úmluvy, které zakotvují právo na život a zákaz mučení a z čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

28. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2015, č.j. 2 Azs 163/2015-28, který se týkal uložení správního vyhoštění: „Obecně platí, že při přezkumu správního rozhodnutí vycházejí krajské soudy ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). S ohledem na určité zvláštnosti řízení v cizineckých věcech je třeba připomenout, že tato procesní pravidla mohou být prolomena jinou normou, která požívá aplikační přednosti, a to zejména Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a z ní vyplývající zásady non-refoulement (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, nebo ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131).“ K prolomení zásady dle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. z důvodu aplikace pravidla non-refoulement v případech správního vyhoštění rovněž vizte rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č.j. 3 Azs 198/2014-24. Judikatura tak tuto možnost připouští v těch případech, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem v řízení před správním soudem mělo přímo za následek dotčení nějakého základního práva.
29. Shodně v rozsudku ze dne 21. 10. 2019, č.j. 1 Azs 246/2019-31 Nejvyšší správní soud uvedl: „Aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s. musí ustoupit v situaci, kdy to je třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky, resp. s ohledem na požadavky práva EU (srov. např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, bod 22, či ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, body 21-23). Při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění je v této otázce třeba vyjít z kritérií, která již dříve rozvedl Nejvyšší správní soud ve věcech mezinárodní ochrany. Jedná se o situaci, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem mělo za následek porušení zejména zásady non refoulement zakotvené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, práva na život, zákazu mučení a podrobování krutému a nelidskému zacházení, a práva na soukromý a rodinný život garantovaných v čl. 2, čl. 3 a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (srov. rozsudek ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 315/2016 – 29).“
30. S ohledem na výše uvedenou obecně známou skutečnost spočívající v existenci mezinárodního ozbrojeného konfliktu na Ukrajině shledal soud, že napadené rozhodnutí neobstojí z hlediska závěru, že nejsou dány důvody znemožňující vycestování a vycestování žalobce je možné. V tomto směru je nezbytné, aby správní orgán zásadním způsobem doplnil dokazování, znovu se zabýval tím, jaká je zcela aktuální situace na Ukrajině a znovu posoudil, zda v daném případě existují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, tedy zda je důvodná obava, že by žalobci ve státě původu hrozilo skutečné nebezpečí. Z tohoto důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
31. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

32. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč, tedy celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) a náhradu hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 6 800 Kč a 21% DPH ve výši 1 428 Kč, tedy celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. března 2022

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.